

FORSTERKET HELSESTASJON KRISTIANSAND

Når ble forsterket helsestasjon etablert?

- 1993 – et prosjekt
- Bjørg Hjerkin - lege
- Sosionom, Jordmor og helsesøster

Organisering

- Kommunalt tilbud
- Oppvekstsektor
- Familiens Hus, sentrum
 - Helsestasjon
 - Forsterka helsestasjon (dekker hele Kristiansand)
 - Familiesenter
 - Svangerskapsomsorg
 - Fysioterapi for barn og unge

Hva er forsterket helsestasjon?

- Forsterket helsestasjon – et utvidet helsestasjonstilbud til gravide og småbarnsforeldre med pågående eller tidligere rusmisbruk i Kristiansand kommune
- Oppfølging fra graviditet og fram til barnet begynner på skolen

Gravide og rus

- **Meldeplikt**
- Helsepersonell som er bekymret for at en gravid kvinne ruser seg har meldeplikt.
- Dersom det er ”grunn til å tro at en gravid kvinne misbruker rusmidler på en slik måte at det er overveiende sannsynlig at barnet vil bli født med skade”, skal helsepersonell melde fra om dette til sosialtjenesten i kommunen, jfr. [Helsepersonelloven §32](#).

Gravide og rus

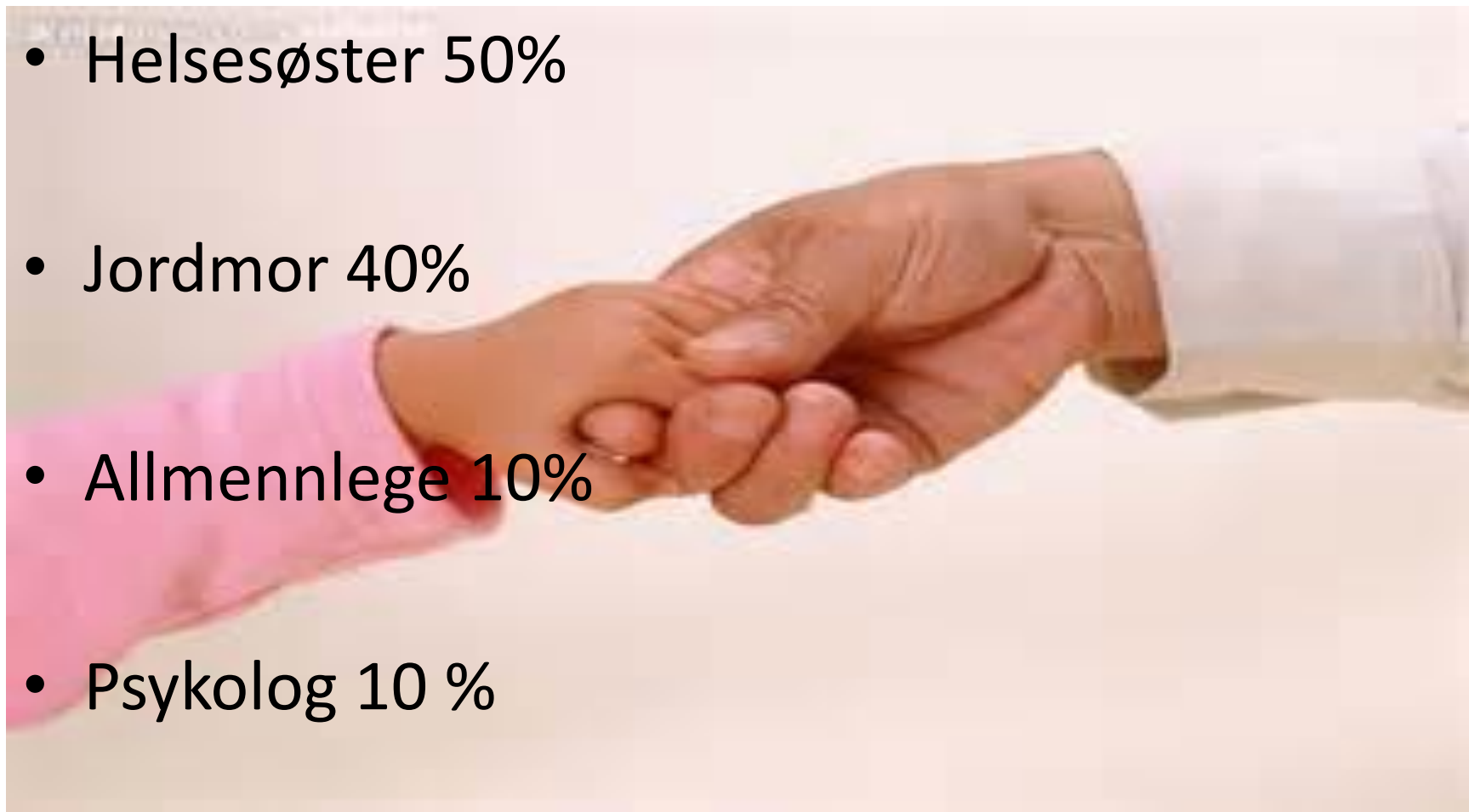
- **Alles ansvar**
- Alle som kommer i kontakt med en gravid som har brukt eller bruker rusmidler, har et selvstendig ansvar for å formidle dette videre. Dette kan være privatpersoner, familie, politi, barnevern og offentlig helsepersonell.
- Dersom du er bekymret for rusmisbruket til en gravid kvinne, kan du kontakte [Rusteamet i Kristiansand kommune](#).

Forsterket helsestasjon Kristiansand, Aquarama, Tangen

Hvem er forsterket helsestasjon?

- Helsesøster 50%
- Jordmor 40%
- Allmennlege 10%
- Psykolog 10 %

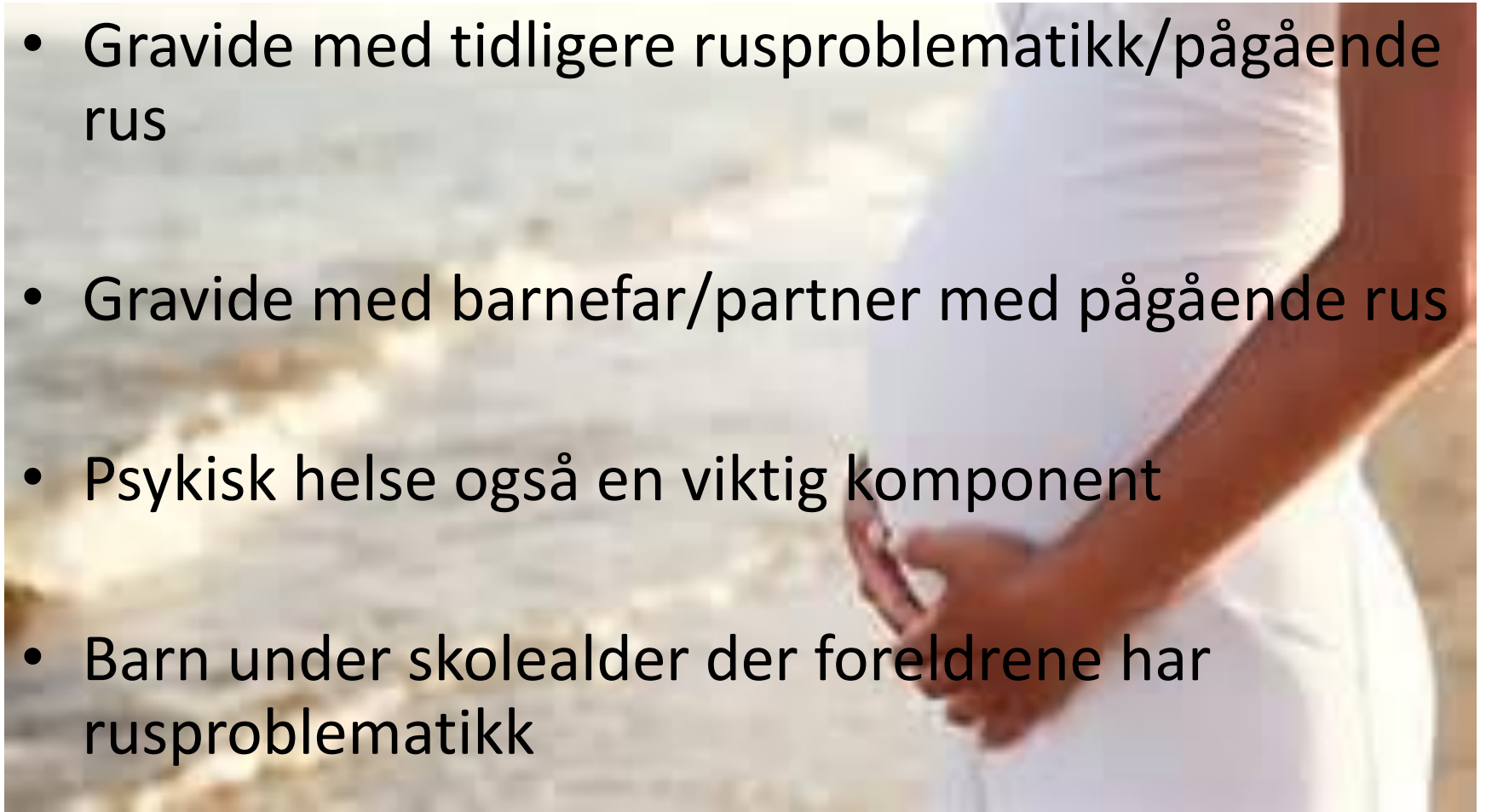

Hvor mange brukere har vi?

- Antall gravide pr år er ca 15-20
 - 2016 – 19 gravide
- Antall sped og småbarnsfamilier som er brukere av forsterket helsestasjon – mellom 50-60

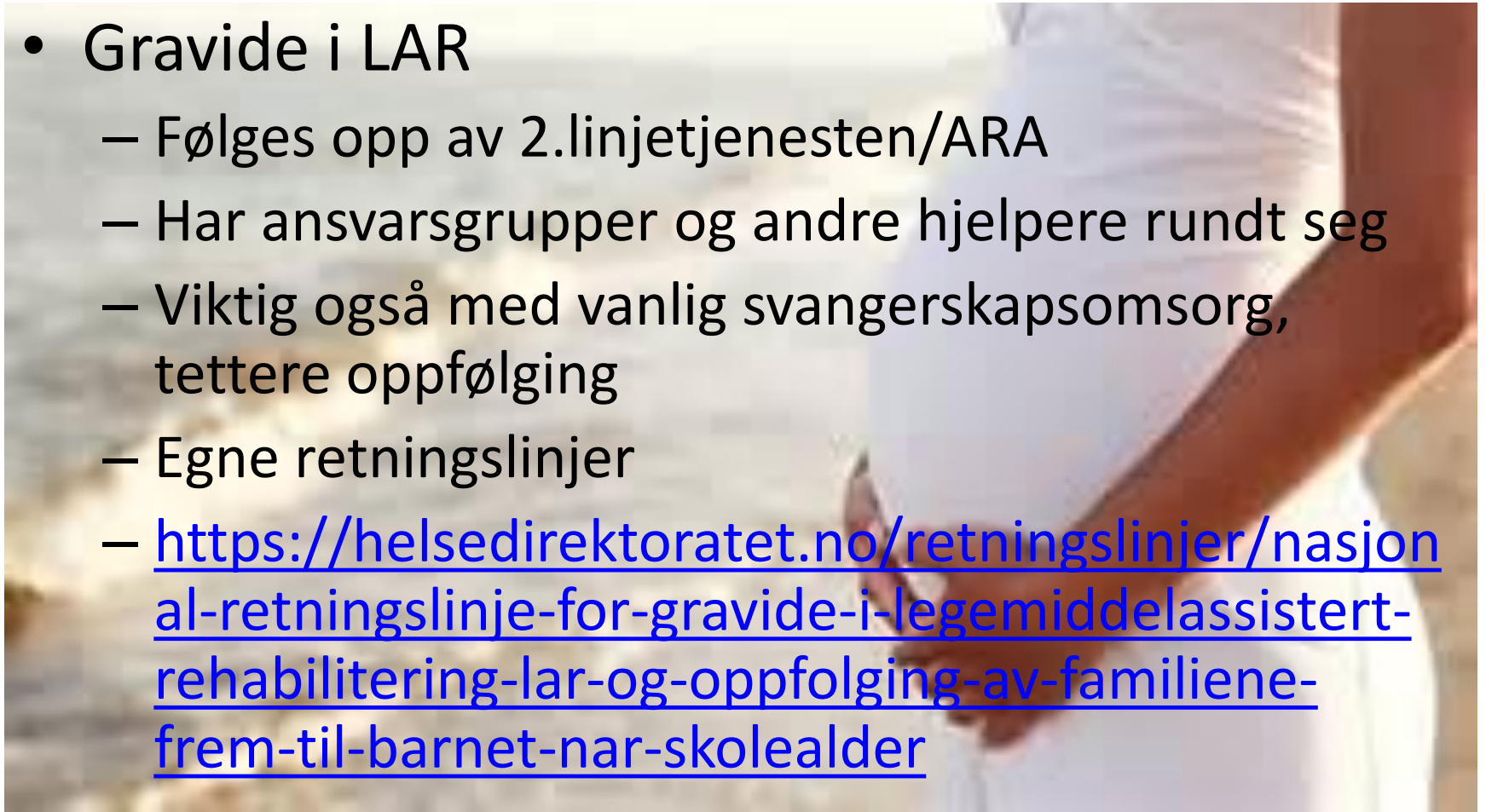
Hvem er den aktuelle gravide/familie?

- Gravide med tidligere rusproblematikk/pågående rus
- Gravide med barnefar/partner med pågående rus
- Psykisk helse også en viktig komponent
- Barn under skolealder der foreldrene har rusproblematikk

Aktuell gravid forst.

- Gravide i LAR
 - Følges opp av 2.linjetjenesten/ARA
 - Har ansvarsgrupper og andre hjelpere rundt seg
 - Viktig også med vanlig svangerskapsomsorg, tettere oppfølging
 - Egne retningslinjer
 - <https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/nasjon-al-retningslinje-for-gravide-i-legemiddelassistert-rehabilitering-lar-og-oppfolging-av-familiene-frem-til-barnet-nar-skolealder>

Hvem henviser den gravide?

- Kommunens rusteam
- Oppfølgingstjenesten
- ARA
- Fastlege
- Sykehuset
- Barneverntjenesten

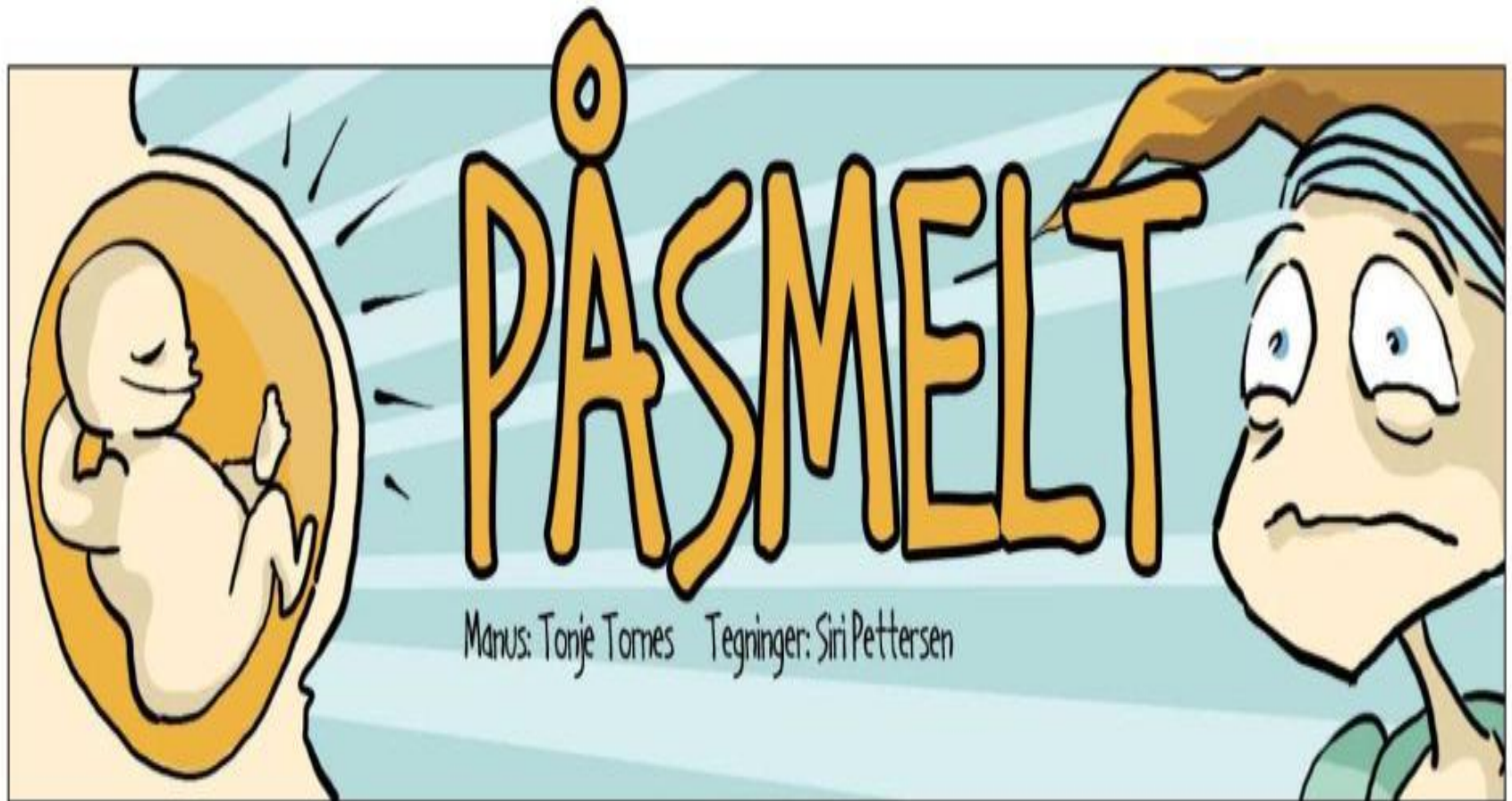

Våre samarbeidspartnere

- Sosialtjenesten, rusteam, oppfølgingstjenesten
- Barnevern
- Fastlege
- Familiesenter
- Sykehuset
- NAV
- HABU
- ABUP
- DPS
- ARA
- Ulike mor/barn institusjoner (Borgestad, Vilde, Nygårdsveien)

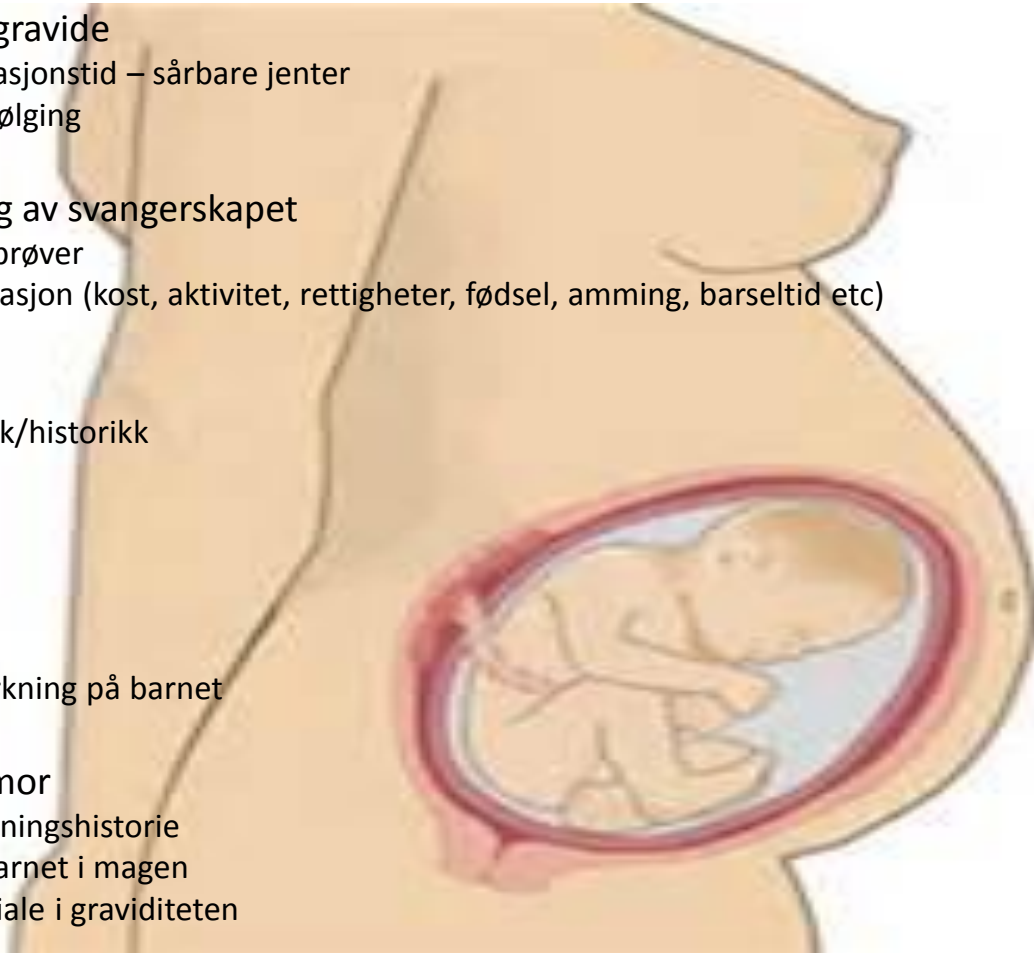

JORDMOR

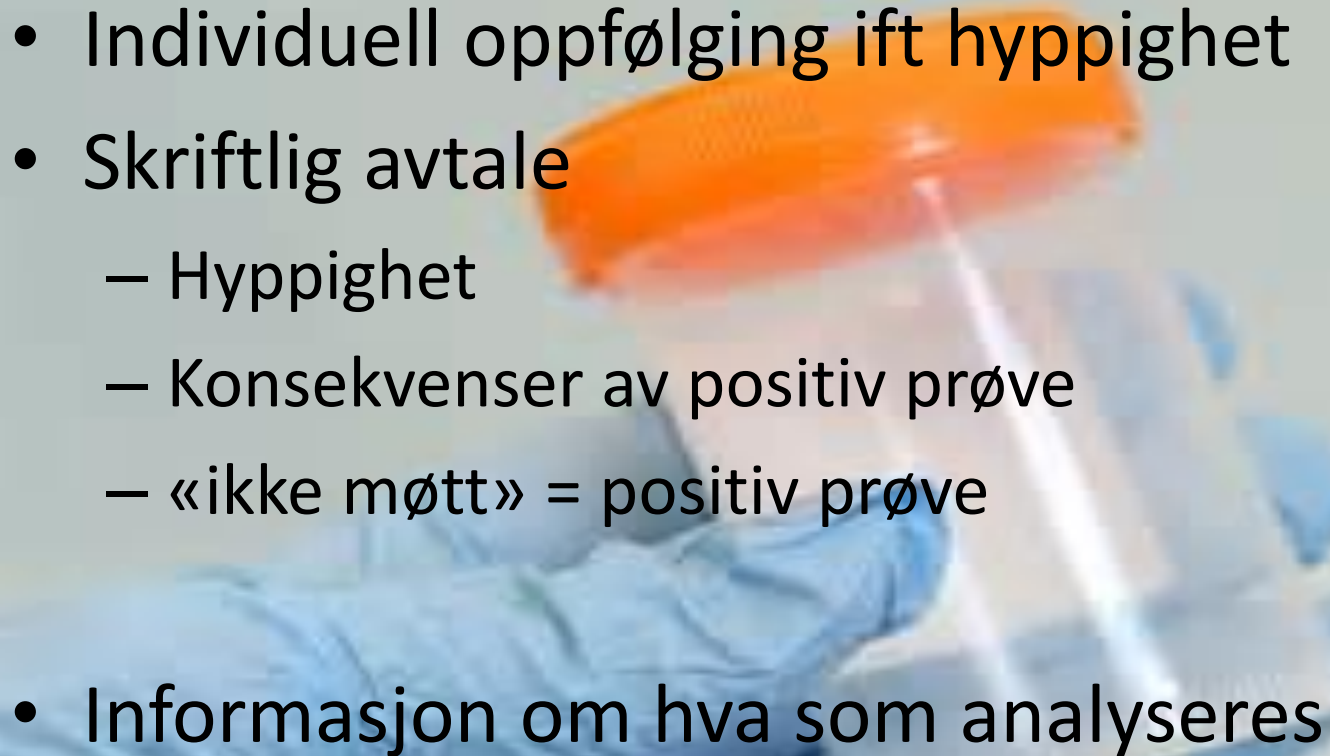

Jordmor

- Relasjonen til den gravide
 - Utvidet konsultasjonstid – sårbare jenter
 - Individuell oppfølging
- Generell oppfølging av svangerskapet
 - BT, SF mål, urinprøver
 - Generell informasjon (kost, aktivitet, rettigheter, fødsel, amming, barseltid etc)
- Kartlegging
 - Tidligere rusbruk/historikk
 - Psykisk helse
 - Nettverk
 - Urinprøver
- Informasjon
 - Rusens skadevirkning på barnet
- Fokus på det å bli mor
 - Kvinnens tilknytningshistorie
 - Relasjonen til barnet i magen
 - Endringspotensiale i graviditeten

Urinprøver

- Individuell oppfølging ift hyppighet
 - Skriftlig avtale
 - Hyppighet
 - Konsekvenser av positiv prøve
 - «ikke møtt» = positiv prøve
 - Informasjon om hva som analyseres
-
- A close-up photograph showing a person's hands in blue nitrile gloves. The person is holding a white test strip over a clear plastic container that contains a small amount of orange liquid, likely urine. The background is a plain, light-colored surface.

Jordmor forts.

- Ukentlige tverrfaglige samarbeidsmøter på Forsterket helsestasjon
- Samarbeide med andre instanser
 - Førstelinjetjeneste (bla. Ansvarsgrupper)
 - Andrelinjetjeneste (sykehus, DPS etc)

Samarbeid med sykehuset

<https://www.kristiansand.kommune.no/aktuelt/rus-i-svangerskapet>

Tiltakskjeden for
gravide og rus
Kristiansand
kommune

Samarbeid med sykehuset forts.

- Plan for fødsel, barselopphold og hjemreise – noteres i mors journal og det gis muntlig informasjon til foreldre
- Viktig for å skape forutsigbarhet for barnet, foreldre og hjelpere – sårbare familier
- Sykehuset et stort system med mange ansatte
- Kvinnene føder også utenom «kontortid»

Samarbeid med sykehuset forts.

- Føde/barneavdeling bestemmer hvilke barn som skal observeres på nyfødtintensiv
 - Tiltakskjeden: barn av mødre som har brukt rusmidler i andre og/eller tredje trimester skal overflyttes nyfødtintensiv til observasjon etter fødsel

Samarbeid med sykehuset forts.

- Dersom rus i andre og/eller tredje trimester, eller gravid i LAR – overføringsmøte = planleggingsmøte sammen med nyfødtintensiv
 - Mor/foreldrene
 - Nyfødtintensiv
 - Aktuelle instanser i førstelinjetjenesten
 - Oppfølgingstjenesten
 - ARA
 - Rusteamet i kommunen
 - Barneverntjenesten

Samarbeid med sykehuset forts.

Dersom kvinnen ikke har brukt rusmidler i svangerskapet overføres hun fra fødeavdeling til barselavdeling etter fødsel.

Samarbeids med sykehuset forts.

Jordmor fra forsterket helsestasjon besøker kvinnene hun har fulgt opp i svangerskapet på barsel

Oppfølging etter utskrivelse fra sykehuset

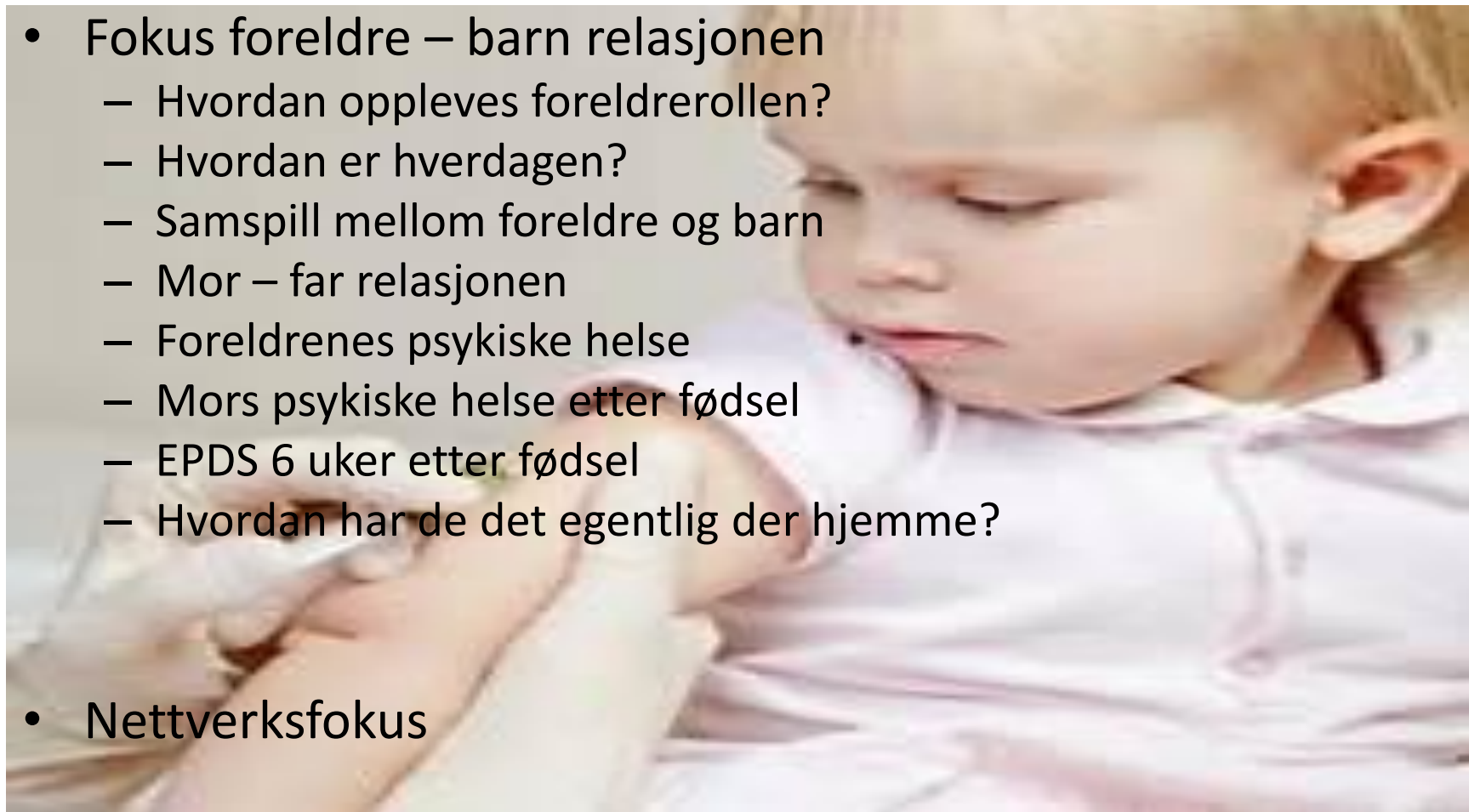
- Tidlig hjemmebesøk sammen med helsesøster

Helsesøster

- Individuell oppfølging i tillegg til vanlig helsestasjonsprogram 0-6 år
- Tidlig hjemmebesøk med jordmor etter fødsel
- Ukentlige møter fortrinnsvis på helsestasjon de første 6 ukene etter fødsel, noen ganger hyppigere
- Utvidet konsultasjonstid
- Det skal være rom for å lage individuelle løp
- Ukentlig tverrfaglige møter på FHS

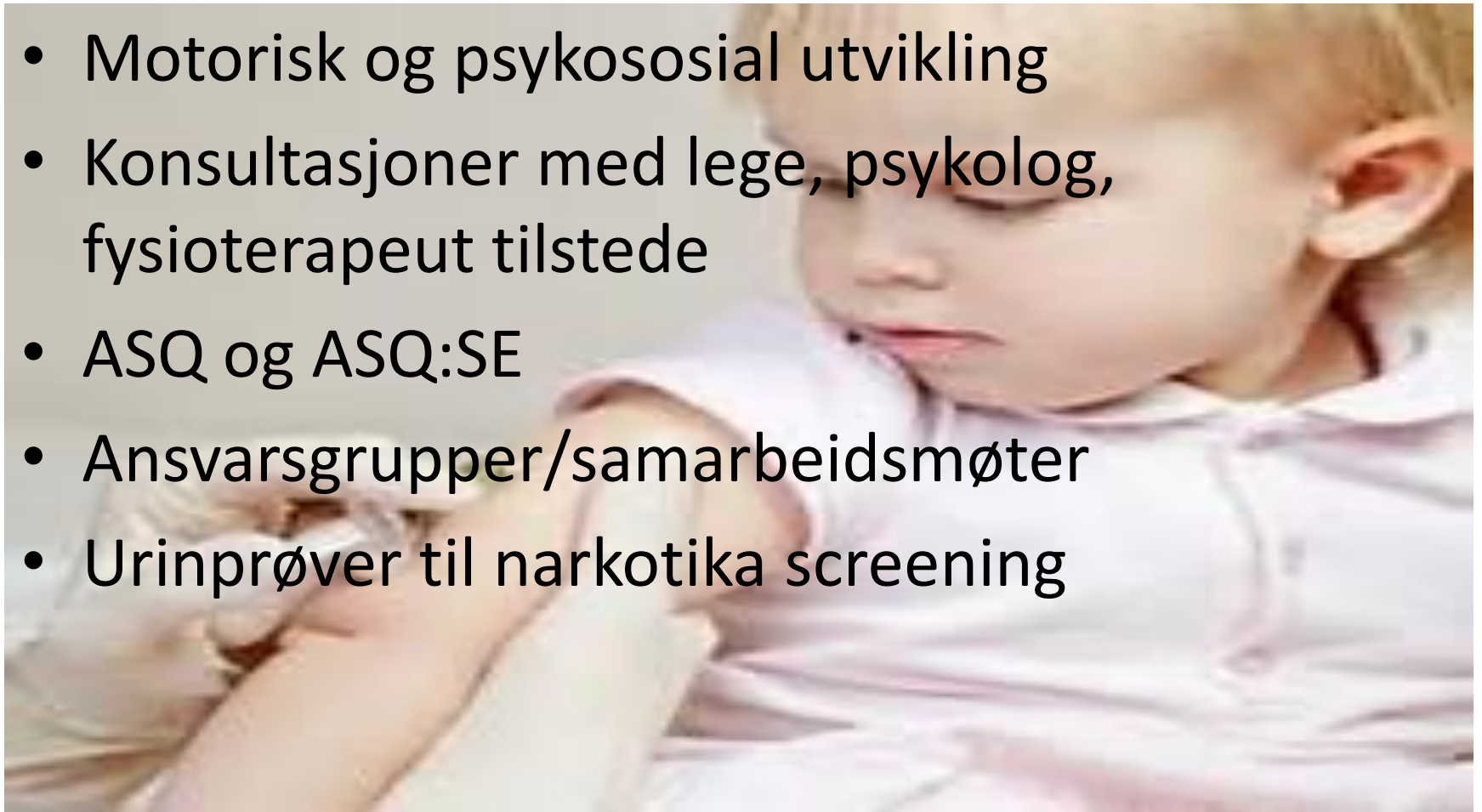
Helsesøster forts.

- Fokus foreldre – barn relasjonen
 - Hvordan oppleves foreldrerollen?
 - Hvordan er hverdagen?
 - Samspill mellom foreldre og barn
 - Mor – far relasjonen
 - Foreldrenes psykiske helse
 - Mors psykiske helse etter fødsel
 - EPDS 6 uker etter fødsel
 - Hvordan har de det egentlig der hjemme?
- Nettverksfokus

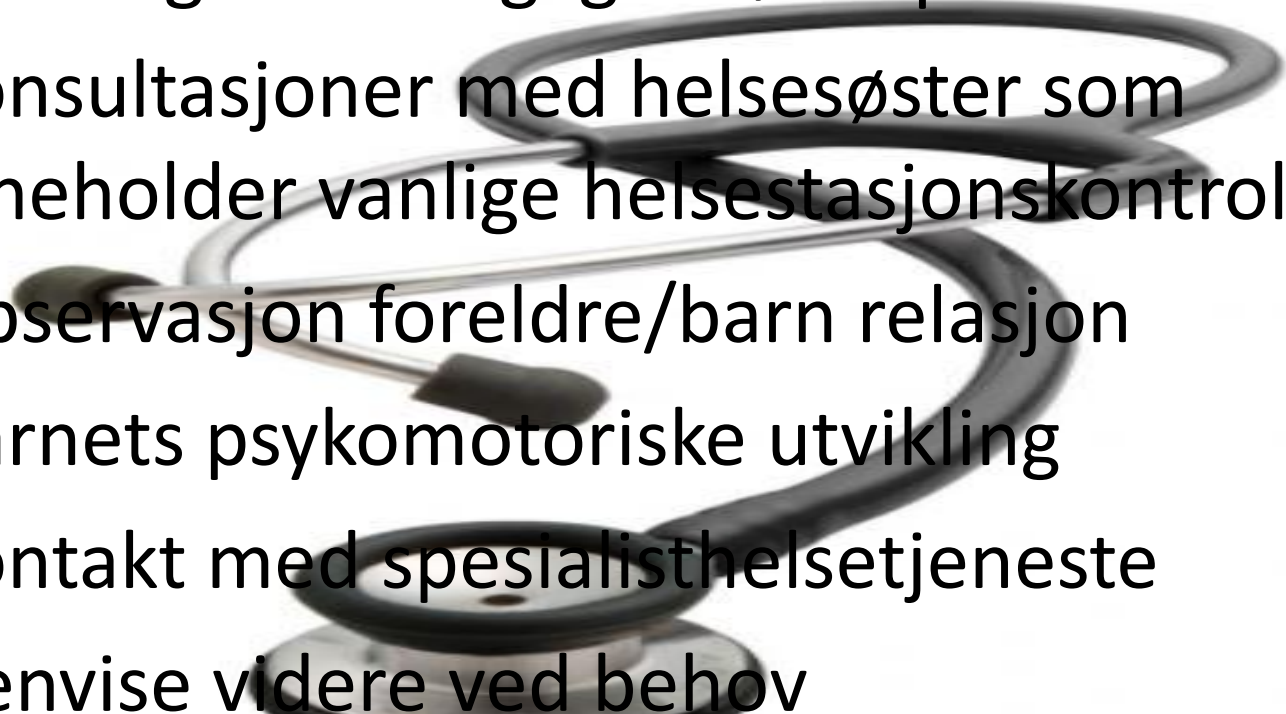

Helsesøster forts.

- Motorisk og psykososial utvikling
- Konsultasjoner med lege, psykolog, fysioterapeut tilstede
- ASQ og ASQ:SE
- Ansvarsgrupper/samarbeidsmøter
- Urinprøver til narkotika screening

Lege på forsterket

- Ukentlige tverrfaglige møter på forsterket
 - Konsultasjoner med helsesøster som inneholder vanlige helsestasjonskontroller
 - Observasjon foreldre/barn relasjon
 - Barnets psykomotoriske utvikling
 - Kontakt med spesialisthelsetjeneste
 - Henviser videre ved behov
-

Psykolog

- Fra ABUP sped og småbarnsteam
- Deltar på tverrfaglige ukentlige møter på forsterket helsestasjon
- Samtaler med gravide, foreldre, filmveiledning, samspillsveiledning etc.
- ASQ

Takk for oppmerksomheten

